

Wydano na zlecenie:
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14
45-082 Opole
www.opolskie.pl
www.ksow.pl
www.visitopolskie.pl

ISBN: 978-83-60455-58-6

www.opolskie.pl

Kultura ludowa

Folk culture
Volkskultur

Śląsk Opolski • Das Oppelner Schlesien • Opole Silesia

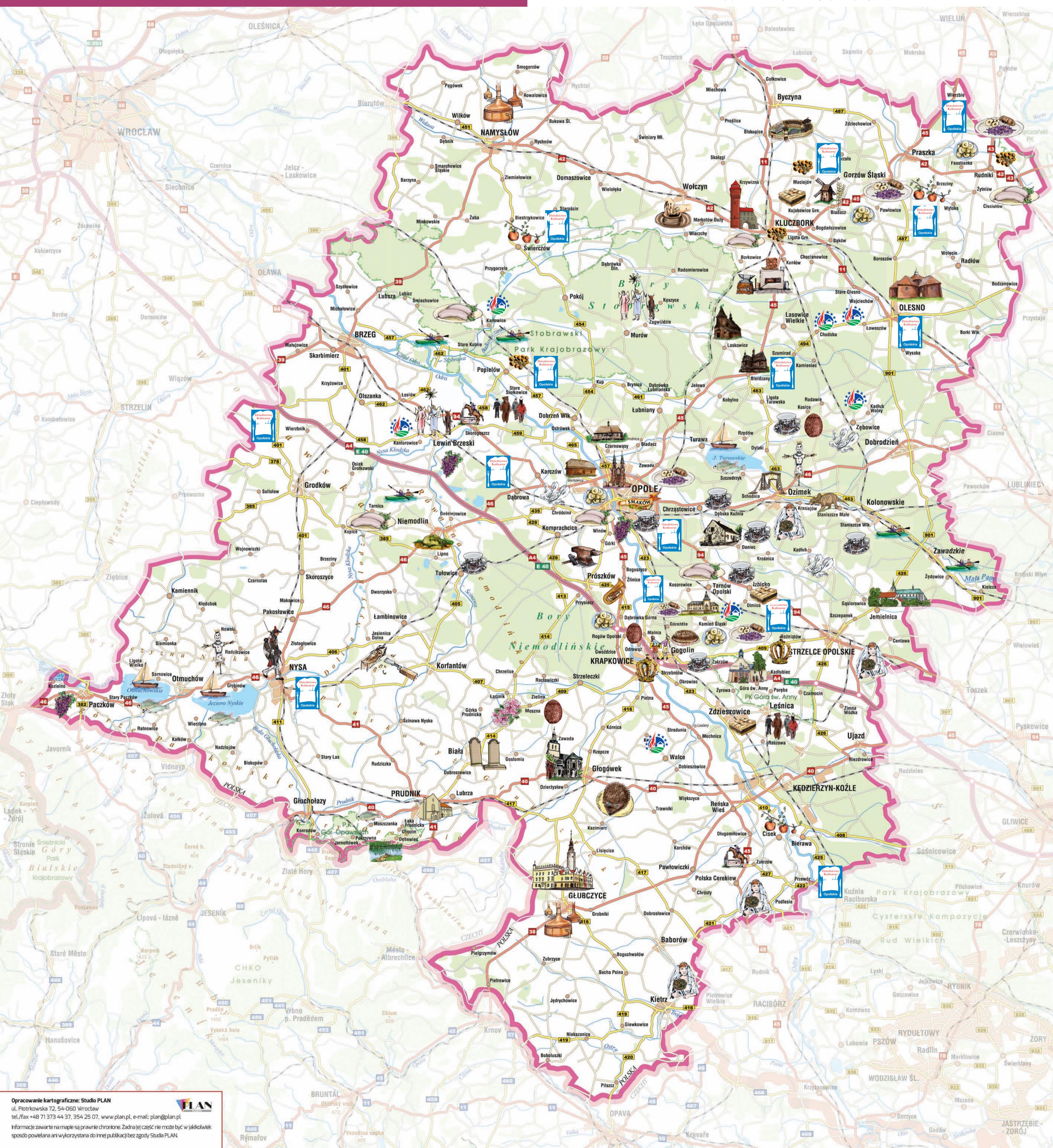

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu III Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2007 – 2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Publikacja opracowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego

Teksty:
Opolmedia Agnieszka Malik, biuro@opolmedia.pl, tel. 602 73 14 55
Zdjęcia:
Agnieszka Malik, Ewa Małik, archiwum, Zbigniew Pelon
Współpraca:
Janusz Wójcik, Bartosz Ostrowski, Kamila Wróbel
Wydawca:
Zakład Poligraficzny Sindruk, ul. Obr. Stalingradu 66,
45-565 Opole, www.sindruk.pl, e-mail: biuro@sindruk.pl

Tradycje ludowe • Folk traditions • Volkstraditionen

Dzoyzki
Świętę planów to jedna z najciekawszych tradycji wiejskich. Liczne korowaty i kontry na korony zbiwne angażują całą lokalną społeczność. Gospodarze zdobywają domy, tworzą stojące postacie.

Grzebanie basa
Pod Środą Pejsacką w opolskich wsiach odbywa się grzebanie basa. W czasie zabawy w północny mieszkańców wkładają do symbolicznej trumny najważniejszy instrument. Od tej pory rozprzecza się 40-dniowy post.

Koledniccy
Zajęcia kolędowania do dziś jest chętnie kultywowane w opolskich wiosach. Przebranicy, Mikoły często łowiąca muzykanci, odwiedzają wiejskie domy, składają życzenia, śpiewają kolędy i prezentują szelki rożdżkowe.

Babski comber
Tradycja kolędowania jest już zanikła, ale wciąż popularna. Dzisiaj kolędy śpiewane są w domach, w kościołach, na placach, w parkach. Wszyscy chętnie uczestniczą w kolędowaniu.

Ladies' Saddle
Zwyczaj słubny, mający pochodzenie niemieckie, obejmuje flutowanie sokoła oraz porożania. Parę pogód, że im więcej porożonego sokoła, tym większe szczęście czeka przyszłych małżonków.

Polterabend
It is a German marriage custom, involving breaking glass and china. There is a common view that the more glass is broken, the greater happiness of the spouses-to-be.

Skubanie pierza
Na skubianiu pierza przybywa do jednej z gospodyń kobiet w różnych wieku. Prace umilają sobie opowieściami czy przypowieściami ludowymi. Sezon skubiania zaczyna się w listopadzie.

Topienie marzanny
21 marca, w dniu rozpoczęcia kalendarzowej wiosny, podpalają się kuły ze słomy, symbolizujące zimę i zbroje, następnie toru się ją w rzecę. To tradycja, która najmniej Opole poznaje już w przedszkolu.

Harvest festival
Crop holiday is one of the most important folk traditions. Numerous competitions for harvest crowns and processions engage the entire local community. Farmers decorate their houses by creating straw figures.

Trauerzug der Vorfastenzeit
Vor dem Aschermittwoch findet in den Oppelner Dörfern nach einem fröhlichen Fest um Mitternacht ein Trauerzug statt. Die Einwohner legen das größte Musikinstrument in einen symbolischen Sarg hinein. Nach der „Beerdigung“ beginnt die vierzigtagige Fastzeit.

Sternsinger
Die Tradition des Sternsingens wird bis heute in den Oppelner Dörfern gepflegt. Die von Musikanten oft begleiteten Sternsinger besuchen Dorfhäuser, sprechen Segen über, singen Weihnachtslieder und machen kleine Vorführungen.

Weiberzampern
Das Weiberzampern ist ein volkstümliches Fest, das meistens am Schmotzigen Donnerstag stattfindet. An dem Fest nehmen nur Frauen teil. Die Tradition stammt aus dem Mittelalter und kam nach Oppelner Schlesien zusammen mit den Deutschen Siedlern.

Polterabend
Der Polterabend ist ein aus Deutschland stammender Hochzeitstradition, bei dem einem Brautpaar durch das Zerbrechen von Steinzeug und Porzellan Glückwünsche für die anstehende Ehe ausgesprochen werden. Je mehr Scherben, desto größerer Glück des Brautpaares.

Federrupfen
Zum Federrupfen versammelten sich man Dorffrauen im unterschiedlichen Alter bei einer Haustaf. Sie vertrieben sich dabei die Zeit mit volkstümlichen Gesängen und Geschichtenerzählungen. Die Rupftag begann meistens im November.

Drowning a straw figure
On 21 March, the first day of spring, a straw figure, symbolizing winter and evil, is burnt and then thrown in a river. Young inhabitants of the Opole region learn this tradition as early as in the kindergarten.

Bärenreihe
Dieser Brauch beginnt in Oppelner Dörfern meistens zum Schluss der Karnevalssaison. Er wird vom 14. März, dem Frühlingskalenderstag, als eine Strohpuppe, die eine Verkörperung des Bösen und des Winters darstellt, zuerst verbrannt und dann im Fluss ertränkt. Es ist eine Tradition, die die jüngsten Opelner schon im Kindergarten kennen lernen.

Erntefest
Das Erntefest gehört zu den wichtigsten Traditionen auf dem Lande. Zahlreiche Umzüge und Erntekrone-Wettbewerbe engagieren die ganze lokale Bevölkerung. Die Wirte schmücken ihre Häuser mit Strohfiguren.

Burying the bass
Before Ash Wednesday, burying the bass takes place in villages of Opole. During the game, at midnight, the villagers put the biggest instrument into a symbolic coffin. From now on, a 40-day fast begins.

Koledniccy
The custom of carol singing has been eagerly cultivated until today in Opole villages. People in fancy dress, accompanied by musicians, visit country houses, give wishes, sing carols and perform gene scenes.

Carol singers
Ladies' Saddle is a folk game taking place usually on Maundy Thursday. Only women take part in it. The custom comes from the Middle Ages and it was brought to the Opole region by German settlers.

Polterabend
It is a German marriage custom, involving breaking glass and china. There is a common view that the more glass is broken, the greater happiness of the spouses-to-be.

Stripping feathers
Women of various age come to one of households for stripping feathers. They had a good time telling stories or signing folk songs. The stripping season began in November.

Verbringung und Ertränkung der Morena
An der Wende vom Winter zum Frühling, am 21. März, dem Frühlingskalenderstag wird eine Strohpuppe, die eine Verkörperung des Bösen und des Winters darstellt, zuerst verbrannt und dann im Fluss ertränkt. Es ist eine Tradition, die die jüngsten Opelner schon im Kindergarten kennen lernen.

Bear walking
At the end of carnival time, a traditional game dating back to the 14th century begins in villages of Opole. It features a bear and fancily dressed villagers who symbolize fortune for the entire year.

Trauerzug der Vorfastenzeit
Das Erntefest gehört zu den wichtigsten Traditionen auf dem Lande. Zahlreiche Umzüge und Erntekrone-Wettbewerbe engagieren die ganze lokale Bevölkerung. Die Wirte schmücken ihre Häuser mit Strohfiguren.

Gogolin
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“. Symbole miejscowości jest pomnik Karolinki i Karliczka. Cyklicznie organizowany konkurs „Opolskie Święto Pieśni Ludowej“ promuje lokalny folklor.

Gogolin
The town is famous for a folk song "Piosanka Karolinka do Gogolina". The monument of Karolinka is just Gogolin's legend. The symbol of the place is the local folklore promoted by cyclical contest "Opole Holiday of Folk Song".

Gogolin
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ („Karolinken ist nicht Gogolin gegangen“) berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Gogolin
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“. Symbole miejscowości jest pomnik Karolinki i Karliczka. Cyklicznie organizowany konkurs „Opolskie Święto Pieśni Ludowej“ promuje lokalny folklor.

Gogolin
The town is famous for a folk song "Piosanka Karolinka do Gogolina". The monument of Karolinka is just Gogolin's legend. The symbol of the place is the local folklore promoted by cyclical contest "Opole Holiday of Folk Song".

Gogolin
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Gogolin
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Festyny i jarmarki • Festivities and fair • Jahrmarkte und Volksfeste

Gogolin
Miasto słynie z piosenką ludową „Piosanka Karolinka do Gogolina“. Symbolami miejscowości jest pomnik Karolinki i Karliczka. Cyklicznie organizowany konkurs „Opolskie Święto Pieśni Ludowej“ promuje lokalny folklor.

Kosorowice
Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej „Wiatraki“ to impreza cykliczna, na której przyjeżdżają do Kosorowic liczne zespoły ludowe, prezentując pieśń i tańce regionalne. Można podziwiać stroje ludowe z różnych części regionu. Tradycyjny opolski stroj ludowy kobiecy składa się m.in.: z wełnianej ciernej spódniczki, białej haftowanej bluzki i chusty (rosznej) np. w Nakle). Mężczyźni nosili czarny kapelusz, jasne spodnie i granatowy kaftan.

Kosorowice
A review of Amateur Artistic Work "Windmills" is a cyclic event, which attracts a lot of folk bands to Kosorowice. They present regional songs and dances. One can admire folk costumes from different parts of the region. A traditional Opole woman's folk costume consists of woolen dark skirt, white, embroidered blouse, and a headscarf (worn e.g. in Nakło). Men wear black hats, bright trousers and dark long-sleeved, lace tunics.

Łosów
Every year, hundreds of exhibitors and visitors arrive at International Gardening Fair "Spring of Flowers" in Łosów. The event takes place in a 300-year-old park surrounding an antique palace.

Łosów
Zur Internationalen Gartenmesse „Blumenfrühling“ in Łosów kommen jedes Jahr hunderte von Ausstellern und Besuchern. Die Veranstaltung findet im 300 Jahre alten Schlosspark statt, der vor historischen Schloss umgeben ist.

Łubniany
W listopadzie Lubniański Ośrodek Kultury organizuje Regionalny Konkurs Literacki „Że Śląskiem na ty“. Jury ocenia w czterech kategoriach wiekowych kilkaset prac napisanych gwara śląskim i krewet.

Moszna
Muzyczne Święto Kwiatów Azalei w Mosznej co roku skupia miłośników przyrody i muzyki. W zabytkowym parku, otaczającym XIX-wieczny pałac, kwiaty unikalne egzotyczne kwiaty i krewet.

Nysa
„Dni Twierdzy Nysa“ to jedna z najbardziej znanych imprez rekonstrukcyjnych w Polsce. Wydarzenie upamiętnia rok 1807, gdy Napoleon po 114 dniach oblężenia zdobył miasto.

Czarnowasy
The town is famous for a folk song "Piosanka Karolinka do Gogolina". The monument of Karolinka is just Gogolin's legend. The symbol of the place is the local folklore promoted by cyclical contest "Opole Holiday of Folk Song".

Głogówek
A review of Amateur Artistic Work "Windmills" is a cyclic event, which attracts a lot of folk bands to Kosorowice. They present regional songs and dances. One can admire folk costumes from different parts of the region. A traditional Opole woman's folk costume consists of woolen dark skirt, white, embroidered blouse, and a headscarf (worn e.g. in Nakło). Men wear black hats, bright trousers and dark long-sleeved, lace tunics.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Głogówek
Die Stadt ist wegen des polnischen Volkslieds „Piosanka Karolinka do Gogolina“ berühmt. Das Wahrscheinliche der Stadt ist das Denkmal von Karolinka (Karolinka) und Karlicz (Karlichen). Ein zirkuläres Wettbewerbsfest „Opeller Volkslied“ fordert die lokale Folklore.

Czarnowasy
A wooden St. Anne's Church from the 17th century has been being attended by pilgrims for ages. The church was rebuilt after the fire in 2005, from which only St. Anne's statue survived, which is a copy of the original.

Głogówek
The Franciscan monastery complex is famous for its Loreto Chapel situated inside the church. It is a replica of the Blessed Virgin Mary's house in Loreto, which was founded by Jerzy III Oppersdorf after his return from Italy.

Głogówek
Das Franziskanerkloster ist wegen seiner Loreto Kapelle berühmt, die sich innerhalb der Kirche befindet. Es ist eine Replik des Hauses der Heiligen Muttergottes aus Loreto, das von Jerzy III. Oppersdorf nach seiner Rückkehr aus Italien gestiftet wurde.

Głogówek
Die heilige St. Anna-Kirche aus dem 17. Jahrhundert war seit Jahrzehnten ein Ziel der Pilgerfahrten. Das Gotteshaus wurde nach dem Brand im Jahr 2005 wiedererbaut. Vom Brand verschont blieb lediglich die berühmte Wunderfigur der Heiligen Anna.

Jemielnica
Sredniowieczny klasztor ufundował książę opolski Bolko. Dziś jeszcze wystaje z charakterem rokokowym. Szczególną uwagę przykuwa ołtarz główny i 12 bocznych z XVIII w. Kompleks leży na Pothundow-Zachodnim Szlaku Cysterskim.

Kamień Śląski
Turysti i pielgrzymi chętnie przybijają do miejscowości kultu, złożyciela zakonu dominikanów sw. Jacka z rodzin Odrowążów. Kaplica, znajdująca się w zamku, od wieków opiekowała się jego właściwościami. W 1987 r. przybył tu arcybiskup Karol Wojtyła.

Opole
Katedra św. Krzyża słynie z obrazu na desce lipowej przedstawiającego Matkę Boską Opolską. Temu XI-wiecznemu dziełu przypisuje się cudowne właściwości. W 1983 r. obraz ukoronował papież Jan Paweł II w 1983.

Prudnik
Im Jahre 1954 r. wlatwej PRL prawie rok w klasztorze franciszkańskim w Szwedzkiej Wyspie Stefan Wyszyńskiego. Dzisiejsza udostępniona jest turystom. Today the cell is available for sightseeing. We recommend stopping at Lourdes Cave of 1904.

Czarnowasy
A wooden St. Anne's Church from the 17th century has been being attended by pilgrims for ages. The church was rebuilt after the fire in 2005, from which only St. Anne's statue survived, which is a copy of the original.

Głogówek
The Franciscan monastery complex is famous for its Loreto Chapel situated inside the church. It is a replica of the Blessed Virgin Mary's house in Loreto, which was founded by Jerzy III Oppersdorf after his return from Italy.

Głogówek
Das Franziskanerkloster ist wegen seiner Loreto Kapelle berühmt, die sich innerhalb der Kirche befindet. Es ist eine Replik des Hauses der Heiligen Muttergottes aus Loreto, das von Jerzy III. Oppersdorf nach seiner Rückkehr aus Italien gestiftet wurde.

Głogówek
Die heilige St. Anna-Kirche aus dem 17. Jahrhundert war seit Jahrzehnten ein Ziel der Pilgerfahrten. Das Gotteshaus wurde nach dem Brand im Jahr 2005 wiedererbaut. Vom Brand verschont blieb lediglich die berühmte Wunderfigur der Heiligen Anna.

Jemielnica
Sredniowieczny klasztor ufundował książę opolski Bolko. Dziś jeszcze wystaje z charakterem rokokowym. Szczególną uwagę przykuwa ołtarz główny i 12 bocznych z XVIII w. Kompleks leży na Pothundow-Zachodnim Szlaku Cysterskim.

Kamień Śląski
Turysti i pielgrzymi chętnie przybijają do miejscowości kultu, złożyciela zakonu dominikanów sw. Jacka z rodzin Odrowążów. Kaplica, znajdująca się w zamku, od wieków opiekowała się jego właściwościami. W 1987 r. przybył tu arcybiskup Karol Wojtyła.

</